

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.
BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERESKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)
Békés/Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Bercsényi Miklós Gimnázium, Törökszentmiklós)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)
Dél-Pest: NAGY MÁRTA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: VETLÉNYI DÁVID (Baár-Madas Református Gimnázium)
Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Komárom-Esztergom/Győr-Moson-Sopron: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Pest megye - kelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Pest megye - nyugat: KUJBUS ATTILÁNÉ (Szent Margit Gimnázium, Budapest)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárdá)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Kertvárosi Általános Iskola Eötvös József Székhelyiskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2014/15.
Körzeti forduló
3. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERESKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg a helyesen írt felsorolást vagy felsorolásokat!
(A) *általános, díj, bordó, ujj, betű* (B) *álltalanos, dió, bordó, ujj, betű*
(C) *általános, dió, bórdó, ujj, betű* (D) *általános, dió, bordó, új, betű*
(E) *általános, dió, bordó, ujj, betű*
- Móra Ferenc *Kíváncsi hópelyhek* című meséjéből idéztük az alábbi mondatot, de nektek kell helyesen szavakra tagolni. Hány szóból áll összesen?
Nemsokáraabúazamezőkfölköztkezdtektáncolniahópíhék.
(A) 7 (B) 8 (C) 9 (D) 10 (E) 11
- Állatos szólások, közmondások kulcsszavait adtuk meg. Melyik kulcsszóhoz lehet találni olyan szólást, közmondást, amelyben szerepel még egy állat, esetleg ugyanaz az állat még egyszer?
(A) *verébnék* (B) *tűzok* (C) *kígyót* (D) *eb* (E) *bolhából*
- Móra Ferenc *Nagyapó* című írásából idéztük az utolsó mondatot, ám a magánhangzóknak néhány kivétellel csak a helyét jelöltük meg. Próbáljátok megfejteni ezt a mondatot, esetleg felidézni, hogy miről szól az írás, és válaszátok ki az igaz állításokat!
_l_g_v_rtam, h_gy_m_g_lelh_ss_m_n_gy_p_t, _s_b_cs_n_tot_k_rjek_t_le.
(A) *Az író gyerekkorában megbántotta a nagyapóját.*
(B) *A mondatban nincsen a kiejtéstől eltérő helyesírású szó.*
(C) *Ha a 2. szó magánhangzóit más magánhangzókra cseréljük, egy újabb értelmes szót kaphatunk.*
(D) *Legalább öt olyan szó van, amelyben egy vagy több másik szó is elbújik.*
(E) *A mondatban összesen 7 hosszú magánhangzó van.*
- Azokat a szavakat jelöljétek be, amelyekbe a kipontozott helyre beírható egy hárombetűs ige! Például: Z s í r OS.
(A) VI...OS (B) ROZ...ING (C) F...OS (D) T...ÉNY (E) V...AL
- Hónapok régi neveit írtuk le. Mi lehet a helyes sorrend a naptári év szerint?
1. új kenyér hava 2. jégbontó hava 3. enyészet hava 4. kikelet hava
(A) 4231 (B) 4213 (C) 2431 (D) 2413 (E) 4123
- Mely kifejezések felelnek meg a két idegen szó valamelyikének?
szituáció komplikált
(A) *ideges* (B) *bonyodalom* (C) *bonyolult* (D) *ügyes* (E) *helyzet*

- Mely szavakat kell vagy lehet hosszú *ll*-lel írni?
(A) *te...ik* (B) *sző...ő* (C) *vá...alat* (D) *va...ó* (E) *vá...t*
- Mit tesz, aki „*a fején találja a szöveget*”? Mit jelent ez a szólás?
(A) *Egy korábbi hibáját helyrehozza.* (B) *Rátalál a lényegre, a megoldásra.*
(C) *Óriási szerencse éri, megüti a főnyereményt.* (D) *Talpraesett választ ad.*
(E) *Valami fájdalmas témát érint beszélgetés közben.*
- Olyan szóösszetételek utótagjait adtuk meg, amelyeknek ugyanaz az előtagjuk. Például: -jegy, -hullás, -szóró → **csillag**jegy, **csillag**hullás, **csillag**szóró. Ha sikerült kitalálni, mi lehet ez a közös előtag, akkor azokat a lehetséges utótagokat jelöljétek meg, amelyek ugyanígy alkothatnak vele összetett szót!
...-ÓRA, ...-ZSÁK, ...-VÁR
(A) ...-JÉG (B) ...-SZEM (C) ...-KENYÉR (D) ...-VIHAR (E) ...-ÉG
- Összesen hány (legalább kétbetűs) szó vagy toldalékos szóalak bújik el az alábbi szóban?
É N E K E L E K
(A) *legfeljebb 7* (B) *legfeljebb 8* (C) *legfeljebb 9*
(D) *több is, mint 9* (E) *az előzőek egyike sem*
- Anagramma + *j*-ből *ly*. Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá rendezni úgy, hogy a *j*-ből *ly* legyen? Például: *apjuk* → *pulyka*.
(A) *vajat* (B) *ajtós* (C) *jegét* (D) *tejfel* (E) *játék*
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a magánhangzók közül kizárólag „e”-t tartalmaz?
(A) *díszes talpaspohár* (B) *csapda* (C) *uralkodó*
(D) *kis patak* (E) *vár, erődítmény*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A „*megértő egér*” és társai. Különböző állatok vagy személyek megnevezéseit rejtettük el ilyen és ehhez hasonló jelzős szerkezetekben, amelyekben a jelző (*megértő*) magában foglalja, azaz a két végén bezárja a jelzett szót (*egér*). Ezeket azonban körülírással adjuk meg, például így: *együttérző rágcsáló*. Próbáljátok meg minél pontosabban, a körülírásnak megfelelően megfejteni őket! Minden megfejtés kételemű, és a *valamilyen valami / valaki* szó szerkezetnek felel meg.
1. *házasuló előd* 6. *ötletlen tetőfedő* 12. *elnéző kölyök medve*
2. *kiábrándult paripa* 7. *elmerengő asszony* 13. *növekvő pocakú madár*
3. *kipusztult vízi állat* 8. *bezárattott hal* 14. *siettető rágcsáló*
4. *fegyvertől vérző kutya* 9. *tudálékoskodó him juh* 15. *kiterült tapsifüles*
5. *pityergős tollforgató* 10. *borotvátlan ajtónálló* 16. *fejes himkecske*
11. *megalázkodó nagy rágcsáló*